

การสำรวจการใช้บริการสำนักบรรณสารการพัฒนาของนักศึกษา

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

นางสาวสุภาภรณ์ สังข์ศรี

003166

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2522

A SURVEY OF THE USE OF LIBRARY AND INFORMATION CENTER SERVICES
BY THE NATIONAL INSTITUTE OF DEVELOPMENT ADMINISTRATION'S STUDENTS

Miss Supaporn Sungsri

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1979

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การสำรวจการใช้บริการสำนักบรรณสารการพัฒนาของนักศึกษา
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ชื่อนิสิต นางสาวสุภาภรณ์ สังข์ศรี

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล
รองศาสตราจารย์ ดร.อุทุมพร ทองอุไทย

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์

ปีการศึกษา 2522

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาคณะบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ที่มีต่อบริการของสำนักบรรณสารการพัฒนา และรวบรวมปัญหา ความต้องการ ความพึงพอใจ รวมทั้งข้อเสนอแนะของนักศึกษา ซึ่งจากผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานอำนวยความสะดวกทุกด้านของสำนักบรรณสารการพัฒนาให้สนองความต้องการของนักศึกษาได้มากยิ่งขึ้น การวิจัยใช้ข้อมูลจากการแจกแบบสอบถาม นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 คณะ จำนวน 285 คน และใช้แบบสอบถามที่สมบูรณาค้น 250 ชุด หรือร้อยละ 87.72 ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์และเสนอในรูปแบบของร้อยละ ค่าเฉลี่ยมีขนิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

นักศึกษาส่วนมากมีเวลาว่างในการเข้าใช้สำนักบรรณสารการพัฒนาโดยเฉลี่ยระหว่าง 6 - 10 ชั่วโมง/สัปดาห์ ในเวลาว่างระหว่างชั่วโมงเรียน และเห็นว่าห้องสมุดมีความสำคัญมากต่อการศึกษา ส่วนจุดประสงค์สำคัญในการเข้าใช้ห้องสมุดคือ เพื่ออ่านวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ (78%) ในการค้นหาสิ่งที่ต้องการจากห้องสมุด

นักศึกษาเกือบทั้งหมด (94%) ใ้บัตรรายการหนังสือของห้องสมุด โดยค้นหาสิ่งที่ต้องการได้เป็นส่วนมาก (83%)

ความกึกเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของสำนักบรรณสารการพัฒนาพบว่า นักศึกษาต้องการให้ทำกรขยายอาคารสถานที่สำนักบรรณสารการพัฒนาให้กว้างขวางขึ้นเพื่อความสอดคล้องกับจำนวนนักศึกษาที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต ทั้งเพิ่มโต๊ะ-เก้าอี้ทั่วไปและโต๊ะนั่งเฉพาะบุคคลให้เพียงพอกับจำนวนผู้ใช้ด้วย นักศึกษาเห็นว่าจำนวนหนังสือและวารสารที่ใ้ประกอบการศึกษาค้นคว้าและวิจัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอกับความต้องการ นักศึกษาสนับสนุนให้สำนักบรรณสารการพัฒนา มีการแปลหนังสือตำราภาษาอังกฤษที่ผู้ต้องการใ้มากให้เป็นภาษาไทย จัดหาหนังสือ วารสารให้ทันสมัย และทันต่อความต้องการใ้มากขึ้น ตลอดจนจัดทำวารสารเย็บเล่มให้สมบูรณ์และรวดเร็วขึ้นด้วย นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาใ้ใ้ประโยชน์น้อยกว่าหนังสือ กรรมวิธีวารสารไทย กรรมวิธีหนังสือพิมพ์ไทย วารสาร บรรณสาร สพบ. เอกสารการวิจัยและจุลสาร สิ่งพิมพ์รัฐบาล และกฤตภาค นักศึกษาใ้ใ้ประโยชน์น้อยกว่าไมโครฟิล์ม เทปบันทึกเสียง แผ่นที่ฯ ในคานบุคคาลกร นักศึกษามีความเห็นว่ ทั้งจำนวน ความรู้ความสามารถและทักษะของบุคคาลกรที่คอยช่วยการค้นคว้า มนุษย์สัมพันธ์กับผู้ใช้ รวมทั้งความร่วมมือและความพอใจในการใ้บริการจากบุคคาลกรทกฝ่ายของสำนักบรรณสารการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง และเห็นควรว่ให้เพิ่มจำนวนบุคคาลกรที่ใ้บริการจ่าย-รับหนังสือและวัสดุอื่น ๆ และบุคคาลกรที่ใ้บริการเอกสารสนเทศ ในคานระเบียบข้อบังคับของสำนักบรรณสารการพัฒนา นักศึกษาเห็นว่าควรว่ขยายเวลาเปิดบริการแก่ผู้ใช้มากขึ้น จำนวนสิ่งพิมพ์ที่ใ้ยืมและระยะเวลาที่ใ้ยืมควรว่เพิ่มขึ้น ส่วนอัตราค่าบริการจะลดลง

สำหรับบริการและกิจกรรมของสำนักบรรณสารการพัฒนา พบว่ นักศึกษาเคยใ้ปานกลางและพอใจปานกลางในคานบริการจ่าย-รับหนังสือและวัสดุอื่น ๆ บริการจ่าย-รับวารสารและเอกสาร บริการยืมระหว่างห้องสมุด บริการปฐมนิเทศแนะนำการใ้ห้องสมุดแก่นักศึกษาใหม่ บริการหนังสือจอง การจองหนังสือเล่มที่ต้องการต่อจากผู้อื่น รับแจก

วารสารบรรณสาร สพบ. การจัดหาห้องประชุม ห้องคนควาและสัมมนา และพบวานักศึกษา
 เคยใจน้อย และพอใจน้อยในค่านบริการไมโครฟิล์ม บริการเอกสารสนเทศ บริการจัดหา
 หนังสือ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ ตามความต้องการของผู้ใช้ การฝากห้องสมุดซื้อหนังสือที่ต้องการ
 การจัดหาห้องสมุดเสียง การจัดนิทรรศการ การจัดฉายสไลด์ ภาพยนตร์ ฯ และการจัด
 อภิปรายและปาฐกถา นักศึกษาเสนอแนะให้มีการปรับปรุงและประชาสัมพันธ์เผยแพร่
 บริการและกิจกรรมต่าง ๆ ของห้องสมุดให้เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายยิ่งขึ้น

ขอเสนอแนะ

สำนักบรรณสารการพัฒนาควรจะนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปประกอบเป็นแนวทางใน
 การพิจารณาปรับปรุงบริการและการดำเนินงานอื่น ๆ ของสำนักบรรณสารการพัฒนาให้
 เหมาะสมเพื่อสนองความต้องการของนักศึกษาได้สมบูรณ์ขึ้น ขอเสนอของผู้วิจัยต่อผู้บริหาร
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ คือ ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนค่านงบประมาณเพิ่มมากขึ้น
 เพื่อเป็นการส่งเสริมให้การดำเนินงานทุกด้านของสำนักบรรณสารการพัฒนา อันจะยัง
 ประโยชน์ให้เป็นศูนย์สนเทศเพื่อการศึกษาคนควาและวิจัยของสถาบันการศึกษาระดับสูง
 เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลในความสำเร็จด้านการบริการทางวิชาการแก่นักศึกษา ข้าราชการ
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และผู้ใช้ประเภทอื่นต่อไป.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   A Survey of the Use of Library and Information
                    Center Services by the National Institute of
                    Development Administration's Students.

Name   Miss Supaporn Sungsri

Thesis Advisor   Associate Professor Sachi Chandavimol
                    Associate Professor Utomporn Thongutai, Ph.D.

Department   Library Science

Academic Year   1979

ABSTRACT

This research aims at studying the opinions of the National Institute of Development Administration's (NIDA) students toward the services rendered by the Library and Information Center and at collecting problems, needs, satisfaction as well as recommendations arising from the use of such services. It is expected that the results derived from the research would be used as a guideline for the improvement of the library services. The data for this study were obtained from 250 complete questionnaires or 87.72 percent of the total 285 sent to the sampled groups of students from the four schools of the Institute. The data accumulated were then analyzed and presented in the forms of percentage, arithmetic mean and standard deviation.

The research findings can be summarized as follows :

On the average, the majority of students surveyed had 6 - 10 hours/week free time between their study hours to spare for using library services. They realized that the library is very crucial for their graduate studies. Surprisingly, it is discovered from the research that their main purpose in using the library is only to read journals, magazines, and newspapers (78%). Most of the students surveyed (94%) used card catalogs to look for materials they needed in the library and they were satisfied with the service (83%).

According to the students' opinions, the library building should be expanded so that it would be adequate for a great number of students in the future. There should be more tables, chairs and carrels. Moreover, the students suggested that the library should provide more up-to-date books and journals for use as supplement for their graduate studies and research, especially those in the Thai language. The students also suggested that the library translate widely used English textbooks into Thai, as well as quickly provide more completely bounded journals. The research discovers that the students had less benefit from the use of Index to Thai Periodical Literature, Index to Thai Newspaper, NIDA Bulletin, research document and pamphlet, government publication, and clipping. They were also found to gain least benefit from the library's audio-visual materials : microfilm, tape-recorder, map, etc. The findings about the library staff reveals that the students

were moderately satisfied with the number of library staff, their skill and knowledge, their cooperation and the relationships between the students and the library staff. However, there should be more library personnel at the circulation counter and the reference desk. They also suggested that the library hours be extended. There should be more books for lending. The lending duration should be made longer and the fine should be cheaper.

The research discovers that the students moderately utilized the services and were satisfied with the following services and activities : circulation service , inter-library loan service , library orientation service , reserved book service , individual reserved book , NIDA Bulletin distribution service , auditorium, research and seminar rooms service. Those that they were less satisfied with are as follows : microfilm service , reference and information service , acquisition service , buying books through the library , sound library , library exhibition , seminar and discussion programs, etc. Finally, the students recommended that the aforementioned services and activities be publicized more efficiently so as to encourage the library clientele to make an increasing use of them.

Recommendations :

The researcher recommends that the Library and Information Center use the results of this research as a guideline to improve the library services and operations in order to satisfied needs of

the students. Furthermore, her recommendation to NIDA's administrators is that they allot more budget to the library and substantially promote all library operations so that it will be a center for information, education and research of higher learning institution and in the hope that it will eventually bring academic excellence to students, NIDA staff, as well as other clientele.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของ ศาสตราจารย์ สุทธิดิษฐ์ณ์
อำพันวงศ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. นวนิตย์ อินทรามะ
ผู้เป็นต้นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศจี
จันทวิมล และ รองศาสตราจารย์ ดร. อุทุมพร ทองอุไทย อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยทั้งสองท่าน
ที่ได้กรุณาใช้เวลาให้คำปรึกษาแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง รวมทั้งตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง
ของงานวิจัยนี้ด้วยดีตลอดมา

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณและขอบคุณผู้ที่ได้ให้ความสนับสนุน ให้กำลังใจและ
ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กมลลา รุ่งอุทัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำเนียร พรภิโหว อาจารย์ อรจิตร สุวรรณโพธิ์ศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์
วลัยพร เหมรัชตะ นางจรี อุกุญรัตน์ นางสาวบุษผา เทวาทูคี นายภมร สุริยันต์ นายโกศล
ทองมีเพชร นางสาวสุกัลยา จิระวัชโร นางสาวพัชรี ชัยพินิจจจร นางสาวสุนีย์ นุ้ยจิโตร์
นางสาวเปรมวัลย์ วาริธร นางสาวภรณ์ ศิริโชติ นางสาวทัศนีย์ ชวัญสุวรรณ เพื่อร่วมงานอีก
หลายท่านในสำนักบรรณสารการพัฒนา โดยเฉพาะทุกท่านในฝ่ายเทคนิค นักศึกษาสถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์ที่ได้ให้ความร่วมมือในการออกแบบสอบถาม ทุกท่านที่ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์
ตลอดจนทุกท่านที่มีใจกว้างงามไว้ ณ ที่นี้ แต่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงด้วยดี

ท้ายสุด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และพี่ ๆ ที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือ
ในการทำวิทยานิพนธ์นี้จนสำเร็จ.

สุภาภรณ์ สังข์ศรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
พิธีกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ค
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ข้อตกลงเบื้องต้น	4
วิธีดำเนินการวิจัย	4
ข้อจำกัดในการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	5
2. เรื่องที่เกี่ยวข้อง	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ผลงานวิจัยของต่างประเทศ	7
ผลงานวิจัยของไทย	10
บริการห้องสมุดมหาวิทยาลัยกับนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษา	14
หน้าที่ของห้องสมุดมหาวิทยาลัย	16
ประเภทของนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษา	20
บริการห้องสมุดมหาวิทยาลัยสำหรับนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษา	22

บริการห้องสมุดมหาวิทยาลัยสำหรับนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาในประเทศไทย	42
สำนักบรรณสารการพัฒนา	43
3. วิธีดำเนินการวิจัย	76
ประชากร	76
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	77
การรวบรวมข้อมูล	79
แผนวิเคราะห์ข้อมูล	81
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	85
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	115
สรุปผลการวิจัย	116
อภิปรายผล	121
ข้อเสนอแนะ	129
บรรณานุกรม	134
ภาคผนวก	144
ประวัติ	208

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. งบประมาณของสำนักบรรณสารการพัฒนา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2509 - 2521	54
2. จำนวนรอยละของบุคลากร สำนักบรรณสารการพัฒนาจำแนกตามวุฒิ และตำแหน่ง	56
3. จำนวนครุภัณฑ์ของสำนักบรรณสารการพัฒนา	58
4. จำนวนหนังสือ วัสดุการอ่านอื่น ๆ และโสตทัศนวัสดุ	63
5. ระเบียบการใช้บริการสำนักบรรณสารการพัฒนา	69
6. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	77
7. จำนวนแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์	86
8. ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	87
9. สภาพการใช้ห้องสมุดโดยทั่วไป	88
10. ความสัมพันธ์เชิงสถิติและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่ม ตัวอย่างเกี่ยวกับอาคาร สถานที่ของห้องสมุด	94
11. ความสัมพันธ์เชิงสถิติและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่ม ตัวอย่างเกี่ยวกับครุภัณฑ์ของห้องสมุด	96
12. ความสัมพันธ์เชิงสถิติและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่ม ตัวอย่างเกี่ยวกับหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์และวัสดุต่าง ๆ ของห้องสมุด	98
13. ความสัมพันธ์เชิงสถิติและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่ม ตัวอย่างเกี่ยวกับบุคลากรของห้องสมุด	101
14. ความสัมพันธ์เชิงสถิติและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่ม ตัวอย่างเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับของห้องสมุด	103
15. เปรียบเทียบจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เคยใช้และไม่เคยใช้บริการและ กิจกรรมของห้องสมุด	105

16.	คามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เคยใช้และพอใจบริการและกิจกรรมของห้องสมุด	107
17.	คณะต่าง ๆ ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จำแนกตามปีที่เปิดทำการสอนระดับมหบัณฑิต วัตถุประสงค์ สาขาวิชาที่เปิดสอนในแต่ละคณะ และวุฒิที่ได้รับหลังจากสำเร็จการศึกษา	150
18.	จำนวนนักศึกษาแต่ละคณะตั้งแต่ปีการศึกษา 2509 - ภาค 2/2520	156
19.	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาสถิติ ตั้งแต่ปี 2512 - 2514	158
20.	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิตและประกาศนียบัตรชั้นสูงของแต่ละคณะตั้งแต่ปีการศึกษา 2509 - ภาค 1/2520	159
21.	จำนวนโครงการวิจัยของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ตั้งแต่ปี 2509 - 24 พฤศจิกายน 2519	161
22.	จำนวนผู้เชี่ยวชาญปีก่อบรมตั้งแต่ปี 2509 - 2519	163
23.	คามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับอาคาร สถานที่ของห้องสมุดจำแนกตามคณะ	187
24.	คามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับครุภัณฑ์ของห้องสมุดจำแนกตามคณะ	191
25.	คามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์และวัสดุต่าง ๆ ของห้องสมุดจำแนกตามคณะ	194
26.	คามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับบุคลากรของห้องสมุดจำแนกตามคณะ	200

27. คำนิยามเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่ม ตัวอย่างเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับของห้องสมุดจำแนกตามคณะ	203
28. คำนิยามเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่ม ตัวอย่างที่เคยใช้และพอใจบริการและกิจกรรมของห้องสมุดจำแนก ตามคณะ	205

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย